

KÜÇÜK, Salim (2007). *Yazılı Anlatım ve Yaratıcılık*, Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yayınları, 364 s. 17x24, ISBN:978-975-7636-61-8

Serkan KAYA*

Günümüzde ezbere dayalı kuru bilgilerin aktarılması ve buna bağlı olarak düşünme, eleştirme, yorumlama yeteneklerinden uzak kalmamız yoğun bir dil kirlenmesi ve anlatım bozukluğuna yol açmaktadır. Bu durum, yazınsal türler arasında basmakalıp bir yapının ortaya çıkmasına yol açacak ve insanların düşünce dünyalarının daralmasına sebep olacaktır. Yazar, anlatımın düşünsel ve kuramsal boyutunu bizlere sunarak, çağdaş kuram ve yöntemleri kullanarak, bu yanlış ve eksikleri giderme amacından yola çıkarak kitabını hazırlamıştır. Kendi alanında bir boşluğu dolduracak olan eser, özellikle Eğitim Fakültelerinin Türkçe, Sosyal Bilgiler ve Sınıf Öğretmenliği bölümleri öğrencileri ile öğretim elemanları için, Fen Edebiyat Fakültelerinin Türk Dili ve Edebiyatı öğrencileri ile öğretim elemanları, Türkçe ve Türk Dili-Edebiyatı Öğretmenleri, yazmaya, üretmeye meraklı kişiler ve özellikle yazılı anlatım ve yaratıcılık alanında atölye çalışmaları yapmak isteyenler için yararlı olacaktır.

Türk Dili ve Türkçe Öğretimi alanında yaptığı birçok çalışma ile tanınan yazarın Ondokuz Mayıs Üniversitesi yayınlarından çıkan "Yazılı Anlatım ve Yaratıcılık" adlı eseri 4 bölümden oluşmaktadır. I. Bölüm "Yaratıcılık, Eğitim ve Ülkelerdeki Görünümü", II. Bölüm "Yaratıcı Yazma ve Metin Oluşturma", III. Bölüm "Şiir ve Yaratıcılık" ve son bölüm ise "Kavram ve Kelimeye Dayalı Çalışmalar" başlıklarını taşımaktadır.

Dünyada "Yaratıcı Yazarlık" kavramının doğuşu, nitelikli yazmanın sadece bir sanat olarak görülmesinden ziyade, "yazma"nın geliştirilebilir bir yetenek olarak görülmesiyle ortaya çıkmıştır. Çünkü her insanda

* Ordu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi

konuşma olarak nitelendirebileceğimiz "dil yetisi" olduğu gibi "yazma yetisi" de vardır. Yazma yetimizi geliştirmek, iyi ve başarılı ürünler ortaya çıkarmamızı sağlar. Böyle bir fikir anlayışıyla ortaya çıkan "Yaratıcı yazarlık" başarılı bir yazı yazmanın yöntemlerini ve sırlarını göstererek yolumuzu aydınlatır. Bu açıdan bakıldığında yazar, yaratıcı yazma kavramının özellikle eğitim boyutu üzerinde durmuş ve verdiği örneklerle mümkün olduğunca somutlaştırmaya çalışmıştır. Ayrıca yabancı kaynaklardaki örnekleri, kendi eğitim sistemimize ve kültürümüze uyarlamıştır.

Yazar, eserini oluştururken oldukça zengin bir kaynakçaya ulaşmıştır. "Yazılı Anlatım ve Yaratıcılık" konularında sadece yerli kaynaklarla yetinmemiş, ABD'de, İngiltere'de ve özellikle Almanya'da bu alanda yayımlanmış önemli eserleri incelemiştir. Bu kaynaklardan elde etmiş olduğu birikimleri akademisyen olmasının verdiği avantajla, güzel bir şekilde yoğurmuş ve modern yaklaşımların yer aldığı, güncel bir kitap ortaya çıkarmıştır. Ayrıca kitabın dili son derece sade olup, her kesime hitap etmektedir.

Eserin bir diğer önemli özelliği ise, seçilen örnek metin ve şiirlerin sadece ünlü şair ve yazarlar arasından seçilmemiş olmasıdır. Yazar, konuyla ilgili verdiği örnekleri seçerken aynı zamanda üniversite birinci sınıf öğrencilerinin yazmış olduğu şiir ve metinlere yer vermiş; bu sayede yaratıcı yazarlığın sadece şair ve yazarların işi olmadığını, her kesimin isterse rahatlıkla yazabileceğini göstermiştir.

Eserde sadece teorik kavramlar yer almamakta, bu teorik kavramlar bol örneklerle anlaşılır hâle getirilmektedir. Bu da kitabın eğitim boyutuyla ilgili olup kavramların somutlaştırıldığını bize göstermektedir.

Öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmelerinde zorlanmalarının birçok nedeni vardır. Temel dil becerileri içinde yazma becerisi diğer becerilere göre daha yavaş gelişmektedir. Bu yüzden yazma becerisi daha çok alıştırma yapmayı gerektiren bir uğraştır. Ayrıca yazarken, konuşma diline göre dile daha çok dikkat etmek zorunda kalırız. Yazma uğraşında konuşmada olduğu gibi etkileşimde bulunacak kişilerin olmaması, insanların güçlük çekmelerine neden olmaktadır. Ancak bu güçlükleri sadece "yazmanın doğası"na bağlamak hata olur. Aynı zamanda örgün eğitimdeki öğrenme-öğretme süreçlerinde gerçekleşen yazma uygulamaları da öğrencilerin yazmaya karşı olumsuz tutum gerçekleştirmelerine neden olmaktadır. İşte bu kitap, yukarıda bahsettiğimiz güçlükleri giderme ve pratik yapma konusunda örgün eğitimde, öğrenci ve öğretmenlere yardımcı olacak niteliktedir.

Kitap, “Yaratıcı Yazma” ve “Yaratıcı Yazarlık” kavramlarının giderek daha çok yaygınlaşmaya ve önem kazanmaya başladığı günümüzde, önemli bir kaynak olarak karşımıza çıkmaktadır. Kanaatimizce eser, ülkemizde henüz yeni olan bu kavramların geleneksel yazma alışkanlığına bağlı yapıların kendi kabuklarından çıkarak yeniliğe karşı takınmış oldukları tutumları değiştirmelerinde önemli bir başucu kitabı olacaktır.

İlkokuldan yüksek öğrenime kadar yazma eylemi, öğrencilerin zevk almadığı, zorlanarak yaptığı ve çoğu zaman olumlu bir ürün ortaya koyamadıkları bir eylem şekline dönüşmektedir. Hatta kompozisyon yazmanın sadece üç paragraftan ibaret giriş gelişme ve sonuç bölümlerinden oluştuğunu düşünen, düşüncelerini belli bir plan doğrultusunda oluşturmayan, yetersiz ve basmakalıp örneklerin verilmesine bağlı olarak orijinal fikirleri ortaya koyamayan, gerekli düşünceyi geliştirme yollarına başvurmayan öğrenciler, ne yazık ki yaratıcılıktan uzak ürünler meydana getirmektedirler. Oysa ki yaratıcı yazarlık konusunda belli bir birikime ulaşmış, yazmayı kendine meslek hâline getirmiş şair ve yazarlarımızın yazmaya karşı olan bakış açıları çok daha farklıdır.

Ünlü filozof ve yazar Francis Bacon; “Okumak bir insanı doldurur, insanlarla konuşmak hazırlar, yazmak ise olgunlaştırır.” der. O hâlde yazmak bizi olgunlaştırıyorsa önce o olgunluğun şartlarını yerine getirmek gerekir. Yazar, yazma yeterliliğine sahip olabilmemiz için gerekli donanımları bize anlaşılır bir üslûpla sunmuştur.

Yazar, “Yaratıcı Yazma” kavramını şöyle ifade etmektedir: “Yaratıcı yazmada normal değerleri zorlamaksızın alışılmışın dışına çıkmak, hayal gücünden istifade ederek herkesten farklı düşünceler ortaya koymak, özgünlüğü yakalayabilmek, akıcı ve hoşlanarak yazmak, yazmadan zevk almak, standartların dışına çıkmak gibi durumlar söz konusudur.” Küçük’ün bu ifadesinde “yazmadan zevk alma” ibaresi dikkat çekicidir. Zira severek yapılacak bir eylemde başarı oranının artması değişmez bir gerçektir. En önemlisi eser, yazma eylemini sevdirecek bir yapıda hazırlanmış olmasıyla dikkati çekmektedir.

İnsanoğlu farkında olmasa da sürekli dış dünyayı algılamaya ve onu her geçen gün daha da fazla tanımaya çalışır. Her ne kadar ayrıntılara dikkat etmesek de, o ayrıntılardır bizim zihnimizi asıl meşgul eden. Çünkü yapımızda olan “özgünlük” kavramını o ayrıntılar sayesinde elde ederiz. Bu küçük ayrıntılar sayesinde kendimizi farklı kılarız. Kendi görüş, düşünce ve hayal gücümüzü katarız işin içine. Kimileri bunu şarkı

söyleyerek, kimileri sadece konuşarak, kimileri ise yazarak bu özgünlüğe kavuşmak ister. Bizim sıradan dediğimiz bu eserler, aslında bir hazinedir daha iyisini yapmaya çalışacak insan için. İnsanoğlu hep daha iyiye ulaşmak ister ve bunu başarır da. Sizler de bunu başarabilirsiniz. Tek yapmanız gereken duygu ve düşüncelerinizi yazılı veya sözlü bir şekilde dışa vurmaktır. Hatta hiç üşenmeyin ve duygu, düşüncelerinizi özgürce kâğıda dökün. Değişim mutlaka gerçekleşecektir. İşte “yaratıcılık” ve “yaratıcı yazarlık” bu olsa gerek.

"Edebiyat dille yeni dünyalar kurmaktır" derler. Bu yeni dünyayı kurmak için elimizdeki "dil" denen malzemeyi fikir dünyamızla en iyi şekilde yoğurup işlememiz gerekir. Her yazar ve eseri aynı zamanda birer öğretmendir. Bu eser de bize çok iyi bir öğretmen olacak niteliktedir. Ancak şunu önemle belirtmek istiyorum ki, bize asıl öğretmenlik yapacak olan kendi eserlerimizi oluşturmaktır. Kendi fikir dünyamızda ve yazma düzlemindeki atölyemizde eserlerimizi oluşturdukça daha nitelikli eserlere ulaşabiliriz. Kendi disiplinimizi oluşturabiliriz. Zamanla kendinize has bir yöntem geliştirir ve tekrar ve taklitten uzak, özgün eserler ortaya çıkarabilirsiniz. İlk başta tedirgin olarak yazdığımız yazılardan sonra gün gelir kendimizi tamamen bu heyecanın içinde bir doğallıkta buluruz. Zaten "Yaratıcı Yazarlık" bu değil mi? Bu konuda Sigmund Freud'un şu sözü aklıma gelir: “Yaratıcı yazar, bir çocuğun oyun oynarken yaptığını yapar”.

Her konuda hızla gelişen dünyamızda, bu alanda da birçok araştırma yapılmaktadır. Birçok araştırmacı, bilimsel makaleler ve çeşitli kitaplar sunmaktadır. Bunların neticesinde yeni kavramlar ve yeni yaklaşımların ortaya çıkması son derece normaldir. Yazardan beklentimiz, 2007 yılında yayınladığı kitabının, bu yeni yaklaşım ve araştırmaları da içine alacak şekilde yeni bir baskısını çıkarmasıdır.

Sonuç olarak yaratıcı yazmanın insanların hayal gücünü geliştirdiği, yazma becerisini ilerlettiği, iletişim ve ikna etme becerilerini geliştirdiği, disipline ettiği bir tür terapi olarak nitelendirebiliriz. İnsanların kendi yaşantı ve deneyimlerinden yola çıkarak gözlemlerini ve hayal gücünü aktarabildiği, dili aktif bir biçimde kullanabilmesine imkan veren, diğer dil becerilerini de geliştiren yapısıyla “yazılı anlatım ve yaratıcılık” kavramlarını başarılı bir şekilde okuyucusuna sunan yazarın bu kitabı, “yaratıcılık” olgusunun her geçen gün daha da önem kazanmaya başladığı günümüzde, daha çok okur bulacaktır görüşünderiz. Ünlü yazar Cervantes, “Kalem aklın dilidir” der. O halde kalemimizi elimize alalım ve yazmaya başlayalım.